

De Helderse Vallei
waar je de natuur beleeft

(WAARDE(N)VOL TOEZICHT IS MENSENWERK)

Toezichtkader De Helderse Vallei 2019-2023

AANLEIDING TOEZICHTKADER

Voor je ligt het resultaat van een (voortdurend) proces van reflectie, dat wij als raad van toezicht doorlopen. Hoewel dit proces nooit af is, delen wij graag waar wij de komende periode voor staan en wat we te doen hebben. Middels een heisessie en tussentijdse overleggen zijn wij in gesprek mee geweest met elkaar en de bestuurder.

De Helderse Vallei is de afgelopen 10 jaar geworden van een initiatief tot een begrip en niet meer weg te denken uit de den Helderse samenleving. Op dit moment transformeert zij vanuit een kinderboerderij en bezoekerscentrum naar een heus duurzaamheidscentrum inclusief wildopvang met regionale allure.

Wij hebben de afgelopen periode de vraag onderzocht hoe wij zo goed mogelijk toezicht kunnen houden op de organisatie. Wij constateerden dat onze huidige manier van werken beter/ anders kan en wij willen mee ontwikkelen met wat de organisatie nodig heeft. Voor ons toezichtkader hebben wij de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 en de Meerjarenvisie 2019-2023 als leidraad genomen en van daaruit onszelf de vraag gesteld: hoe kunnen wij (toe)zicht houden op het realiseren van de missie door onze organisatie?

WAAROM HOUDEN WE TOEZICHT?

De kernvraag voor elke raad van toezicht is: is onze organisatie in staat om haar missie te realiseren? De missie van de Helderse Vallei luidt als volgt:
“De Helderse Vallei draagt bij aan een duurzame omgang met natuur en milieu voor een groen en leefbaar den Helder en omgeving en richt zich daarbij tot iedereen, van jong tot oud, bewoner en bezoeker, toerist en recreant.”

WAAROP HOUDEN WE TOEZICHT?

De komende vier jaar is het toezicht gericht op het behalen van de vijf strategische doelstellingen die uit de missie en visie zijn voortgekomen. Te weten:

DOELSTELLINGEN

1. Zorg en Welzijn

De Helderse Vallei ondersteunt met haar activiteiten en bedrijfsvoering de groei naar een gezonde, leefbare stad waar kinderen gezond opgroeien. In een gezonde, duurzame samenleving leven inwoners met een goede balans in een gezonde, leefbare stad. 'Groene recreatie' (wandelen, fietsen, klimmen, kanoën, buiten zijn) is een belangrijke schakel in een gezonde samenleving.

Bij De Helderse Vallei ondersteunen vrijwilligers en mensen met een beperking de bedrijfsvoering. Zij herstellen of doen sociale contacten op, re-integreren in het arbeidsproces en participeren in een maatschappelijke functie. Juist ook mensen die niet altijd makkelijk te bereiken zijn, proberen we bij de activiteiten van De Helderse Vallei te betrekken, soms ook buiten de grenzen van het terrein (zoals in zorginstellingen). De samenhang tussen mensen in de Helderse gemeenschap (sociale cohesie) is daarom voor ons belangrijk. Mensen kunnen zo lang mogelijk zelfstandig functioneren en participeren met inzet van formele en informele netwerken.

We organiseren programma's voor scholen waarbij kinderen en jongeren leren over de natuur, het klimaat en energie maar ook over communiceren en samenwerken in een groep. Want om gezond te blijven, vinden wij dat naast gezonde voeding ook het (onder)houden van sociale contacten belangrijk is.

Boerderij educatie (voedselbewustzijn, dierenwelzijn, gezonde leefomgeving) is de kern van de aanwezigheid van de kinderboerderij. We leren bezoekers over gedrag en leefomgeving van huisdieren, landbouwdieren en wilde dieren. Voorbeelden van milieu- en diervriendelijk (moes)tuinieren horen daar bij, net als het motiveren en inspireren van initiatieven van stadslandbouw en het vergroenen van de stedelijke omgeving. Daarom richten wij ons in Den Helder ook op school/buurttuinen en het realiseren van een groene en gezonde schoolomgeving; dit stimuleert kinderen om op een gevarieerde manier te spelen. Juist kinderen die opgroeien in een stedelijke omgeving, zijn minder geneigd de natuur op te zoeken, terwijl hen dat juist goed zou doen. Kinderen en jongeren vertrouwd maken met en geïnteresseerd maken in de natuur is daarom waardevol, om straks succesvol en gezond te kunnen leven in een duurzame stedelijke omgeving.

2. Natuur en Landschap

De Helderse Vallei is een belangrijke schakel als start- en informatiepunt over natuur en landschap in en rond Den Helder. Hier leer je je omgeving kennen.

De Helderse Vallei is een natuurcentrum aan de rand van de stad. Onze locatie en faciliteiten zijn mooi, veilig en uitnodigend. Er is ruimte voor de natuurliefhebber (ontdekken, rust), maar ook voor de recreant (spelen, ruimte, actie).

Informatie en educatie over biodiversiteit, ecologie, flora/fauna, biotopen, bodemkwaliteit en natuurwaarden komen altijd aan bod, net als actualiteiten en onderzoek. Extra bijzonder daarbij is het feit dat Den Helder aan UNESCO

werelderfgoed de Waddenzee ligt en met de Donkere Duinen een natuurgebied met een Natura2000 status heeft. De Helderse Vallei is in die context ook een verbinder naar omliggende gemeenten en gebieden.

3. Circulaire economie

De Helderse Vallei geeft informatie en voorbeelden over onderwerpen zoals afval, energie en grondstoffen. Zo laten wij zien dat ieders keuze, hoe klein het ook lijkt, gevolg en effect heeft.

Een circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en 'waardevernietiging' te minimaliseren. Anders dan in de huidige maatschappij, waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd. Informatie en educatie, publieksactiviteiten en zelf het goede voorbeeld geven bij onderwerpen zoals keuzes van producten, afval, energie, mobiliteit, grondstoffen, productieprocessen en fairtrade handelen zijn voor ons daarom van belang. Daarmee kunnen we een positieve impact op lastige uitdagingen vergroten en zichtbaar maken, en ook dat ieders keuze, (zoals de keuze voor duurzame producten of energieleverancier), zinvol is.

4. Energie

De Helderse Vallei levert een belangrijke bijdrage om de gemeente Den Helder klimaatbestendig en 'energie neutraal' te maken, door iedereen te informeren wat en waarom er nodig is.

Nederland moet zijn leefomgeving ingrijpend veranderen om het land duurzaam en energieneutraal te maken. Maatschappelijke organisaties zoals De Helderse Vallei leveren daarbij een belangrijke lokale en regionale bijdrage voor de gemeente Den Helder. Wanneer een stad wil verduurzamen is het van belang dat burgers, ondernemers en bezoekers mee doen. Wij geven informatie en verzorgen educatie over schone energiebronnen (zonne- en windenergie), energiegebruik en besparingsaanpak mogelijkheden voor inwoners en ondernemers/bedrijven (het 'goede voorbeeld').

Als de gemeente Den Helder haar woningvoorraad wil verduurzamen, zal iedereen daar de noodzaak en de aanpak van moeten begrijpen en willen ondersteunen.

5. Klimaat, water en veiligheid

De Helderse Vallei levert een belangrijke bijdrage om de gemeente Den Helder 'klimaat veiliger' te maken, door iedereen te informeren wat en waarom er nodig is.

De opgave waar de Nederlandse overheid voor staat om het land klimaatbestendig te maken, is niet makkelijk. De Helderse Vallei informeert over klimaatadaptatie, klimaatveiligheid, het terugdringen van wateroverlast en luchtkwaliteit. Elementen aan, in en om de gebouwen stimuleren klimaat- en waterbewustzijn en dragen bij aan bewustzijn en het opbouwen van een verantwoordelijkheid van inwoners om in hun eigen woonomgeving duurzame keuzes te maken. In veldwerklessen en gastlessen voor basis-, voortgezet- en beroepsonderwijs komen deze thema's uitgebreid aan bod.

De Helderse Vallei
waar je de natuur beleeft

HOE HOUDEN WE TOEZICHT?

1. Door te toetsen of de missie en doelen van de organisatie gerealiseerd worden:

Via de jaarverantwoording en het jaarplan toetsen wij – zowel inhoudelijk als financieel – of de tussentijdse resultaten van de Meerjarenvisie 2020-2023 behaald worden. We hanteren hier het principe ‘pas toe of leg uit’. Van belang is de informatie die we vragen/krijgen gericht op de vijf strategische doelen en de bijbehorende effecten/resultaten van de inspanningen. Andere informatie, vaak het *hoe* van het behalen van de resultaten, kan tot een minimum gereduceerd worden. Wij vertrouwen het team deze keuzes toe. We willen gerichte informatie over het *wat* om daar eventueel vragen over stellen. Zijn er afwijkingen en dilemma’s t.a.v. de resultaten en risico’s, dan worden deze door de bestuurder op hoofdlijnen voorbereid. We zijn benaderbaar en te allen tijde bereid om te overleggen.

2. Door gedeelde waarden na te leven

Als raad van toezicht omarmen we de waarden die De Helderse Vallei heeft vastgelegd in haar Meerjarenvisie 2019-2023. Deze kernwaarden zijn: informeel en interactief, gezond en rustig.

Daarnaast zijn voor de raad de volgende waarden leidend: vertrouwen, verbinding, ondersteuning, een kritische spiegel, oog voor menselijke waarden en bezinning. Waarbij we vertrouwen als basishouding kiezen. We sluiten op verzoek aan bij formele en informele situaties, waarin het strategisch beleid (de zes doelstellingen uit het plan) van De Helderse Vallei tot uitdrukking komt of kan komen. Hierbij valt te denken aan momenten waarop een belangrijke stap in het bereiken van het doel gezet wordt, momenten van belang met stakeholders, landelijke bijeenkomsten, evaluaties, jaarplansessies, bijeenkomsten met personeel/ vrijwilligers of anderszins. Onze agenda wordt bepaald door het zicht houden op de aansluiting van wat De Helderse Vallei nastreeft (missie, doelen), daadwerkelijk doet en de context waarbinnen dat gebeurt (relaties, omgeving).

3. Door diversiteit te borgen in onze samenstelling

Er is geen duidelijke relatie met de profielen en diversiteit binnen, en omvang van de raad en de opdracht die De Helderse Vallei zichzelf voor de komende jaren heeft gesteld en die recht doet aan de aard en omvang van de organisatie.

Wij zullen het komend jaar (voor eind 2020) samen met bestuurder en stakeholders (gemeente Den Helder) formuleren wat diversiteit betekent voor de toezichtfunctie van De Helderse Vallei.

4. Door naleving van de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019

In oktober 2019 heeft de raad van toezicht de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 gekozen als Governance Code. Vanuit de vier principes is het intern toezichtplan uitgewerkt alsmede is er een jaarplan toezicht en structuur opgesteld, dit om duidelijk te hebben wanneer wat geleverd moet worden en door wie en wanneer akkoord bevonden moet worden.

Den Helder, augustus 2020